

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
 Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
 Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
 dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőseleg és kiadóhivatal:
 CLUJ,
 Strada Baron L. Pop 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Virágzó fák.

Május hónapban csodálatos virág pompába borulnak a fák. A fákon levő virágok mindmegannyi mennyasszony és vőlegény! A

alpját a virág és a virágok beporzása képezi. Vagyis arra van szükség, hogy a virág női szaporodó szervére a bibére a him szá-

virágok csókjából születik ugyanis a gyümölcs és a mag.

Az élőlények szaporodása a természet legnagyobb csodái közé tartozik. Bámulatra méltóan gondoskodik a természet arról, hogy a faj fennmaradását és a faj állandó nemességét biztosítsa. A növények szaporodásának

porító szervnek, a porzónak a pora jusson. Ha ez megtörténik, megindul a mag és a gyümölesképződés. Gyümöleszfáink közül a mogyoró és a dió a szél segítségével termékenyülnek meg. A többi gyümöleszfáink beporzását bogarak és pillangók végzik. Mint ahogyan az emberek között is korcs utódo-

kat eredményez a rokon házasság, a növényeknél is úgy van, hogy a természet gondoskodása révén a legtöbb növénynél biztosítva van az idegen himporral való beporzás. A beporzás elvégzésében a méheknek különösen nagy szerep jut és ezért okszerű gyümölcsstermelés méhészkedés nélkül el sem képzelhető. Tudják ezt jól az amerikai gyümölcsstermelő gazdák, mert gyümölcsfáik virágzása idején, méheket bérelnek (ha nincs nekik) és azokat virágzó gyümölcsösökben helyezik el, hogy gyümölcsfáikat megtermékenyítsék.

A gyümölcsvirágok megtermékenyítésének szabályait ma külön tudományban foglalták össze és csodálatos megállapításokra

jutottak. Megállapították, hogy egyes gyümölcsnemek annyira jutottak el az idegen virággal való beporzás biztosításában, hogy például bizonyos fajta almákat csak más, idegen almafajták virággal termékenyít meg. Vonatkozik ez körtére, szilvára és más gyümölcsnemekre is.

Ezért ujabban mind az almafákat, mind a más gyümölcsfákat fajták szerint vegyesen ültetik, mert rájöttek, hogy ilyen módon a virágok megtermékenyülése tökéletesebb, mint hogyha tiszta fajtákat ültetnek. A gyümölcsvirágok megtermékenyítésének titkait kutató tudósok ma már táblázatokat állítottak össze a rosszul és jól termékenyülő fajtákról. Kimentésekben sorolják fel, hogy milyen faj-

Gafencu, külügyminiszter.

Hazaérkezett a külügyminiszter.

Románia külügyminisztere, Grigore Gafencu nyugateurópai utjából visszaérkezett. A román külügyminiszter utja során bebizonyosodott, hogy az európai hatalmak között Romániának barátjai vannak. A külügyminiszter utján kifejezésre jutott a fontos szerep, amelyet Romániának a béke érdekében be kell töltenie. Románia ugyanis a megbékélés, valamint azon jogok tiszteletbentartásának politikájára törekszik, amelyeket évszázados küzdelmek szentesítettek a nemzeti eszme érdekében.

A legfiatalabb király.

Mi is megemlékeztünk arról, hogy Irák, előázsiai országnak az uralkodója gépkocsi szerencsétlenség áldozata lett. Utódául fiát, Feisal herceget ültették a trónra. Az új király négy éves és így ő a világ legfiatalabb királya. Mosolygó arcán látszik is, hogy nem sok gondja van a mai külpolitika bonyadalmaira, amelyek az ő országát is nagyon közelről érdeklik.

tákat kell vegyesen ültetni a jó termékenyülés elérésének érdekében. Így például azt is megállapították, hogy a nemes mogyoró ültetvények sokkal bővebben teremnek akkor, hogy ha a nemes tövek közé, elszórtan néhány közönséges, erdei mogyoró tövet is ültetünk. Ilyen módon ugyanis biztosítjuk a tökéletes megtermékenyülést.

Lássuk most már a gyakorlatban hogyan fest a dolog? Nem lehet minden kisgazda növénytudós és nem járhat állandóan táblázatokkal a kezében, amikor gyümölcsfát ültet. A helyzet azonban megoldódik, mert egy község határában minden gyümölcsnemből nagyon sokféle fajtát ültetnek és így a megtermékenyülés biztosítva van.

Figyelembe kell venni azonban, hogy a gyümölcs csak úgy értékesíthető jó áron, ha egy fajtából sokat tudunk szállítani. A külföldi gyümölestermelők értékesítési sikerének

az a titka, hogy óriási mennyiségben tudnak piacra vinni egyfajta gyümölcsöt. Ennek előfeltétele, hogy minden gyümölcsnemből csak bizonyos fajtákat ültet egész vidékek lakossága. A megtermékenyítést olyan módon biztosítják, hogy elszórtan más fajtájú gyümölcsfákat is ültetnek a gyümölcsösbe. Ha tehát tiszta Jonathan vagy aranypármén gyümölcsöt telepít valaki, a gyümölcsösbe ültessen elszórtan más fajtájú almafákat is. Vonatkozik ez az összes gyümölcsnemekre. Ha így járunk el, a fák bőven fognak teremni.

A virágba borult gyümölcsfák megtermékenyülésének szabályait tehát komolyan kell venni és minden tőlünk telhető módon, tehát a fajták vegyítésével és méhészkedéssel kell előmozdítanunk a gyümölcsfák virágainak megtermékenyülését.

Hitler beszéde nyomán enyhült a háborus feszültség.

Hitler kancellár világtörténelmi jelentőségű beszéde elhangzott. Két és félórán keresztül beszélt a német államfő Németországnak a közelmúltban végrehajtott intézkedéseiről, mostani külpolitikájáról, megindokolta Németország magatartását s azután választ adott Rooseveltnek, az Egyesült Államok elnökének békeszövegére. Hitler beszédét, amelyet pénteken délután mondott el, az egész világ lázas érdeklődéssel várta. Azt lehetne mondani, hogy a német államfő Roosevelthez intézett beszéde alkalmával a világháború vagy a világbéke mérlegét tartotta a kezében. A beszéd elhangzása után fellelegzett az egész világ közvéleménye. Habár Hitler felmondta az angol-német flotta egyezményt és a német-lengyel megnevezési szerződést, mégis a német államfő megnyilatkozását mindenütt békés természetűnek minősítették. Az Angliával és Lengyelországgal fennálló szerződések felmondása után hangoztatta, hogy úgy Angliával, valamint Lengyelországgal hajlandó új szerződéseket kötni. Az angol és a francia lapok egyöntetűen megállapították, hogy *Hitler beszéde után a háborus feszültség enyhült*. Hitler nagy rokonszenvvel beszélt az angol népről, de a legelősebben visszautasította a bekerítés politikáját. A lengyel viszályal kapcsolatosan kijelentette,

hogyha Lengyelország a kívánságait teljesíti, hajlandó új megállapodásokat kötni.

Feltűnő volt, hogy Hitler ezuttal Szovjetországról és a bolsevizmus elleni propaganda hangoztatásáról teljesen megfeledkezett. Nyilvánvaló tehát, hogy Hitler kancellár az angol bekerítési politika ellen utat akart nyitni egy olyan lehetőségnek, amely a jövőben Németországot és Szovjetországot egymáshoz közelebb hozza.

Többször hangsúlyozta, hogy nem bizik a békekonferenciák sikerében. A múltban a nagyhatalmak békekonferenciáján az egyik csoport, az úgynevezett hatalmi csoport, a bírószerpét játszotta, a többiek pedig a vádlott szerepét voltak kénytelenek vállalni. Németország a jövőben csak úgy hajlandó résztvenni békeéretekezésen, ha ott a szembenálló hatalmak egyenlő joggal rendelkeznek. Kijelentette, hogy Franciaországgal szemben semmiféle területi követelése nincs s nem akar semmit sem az angoloktól, sem a franciáktól elvenni, de ahhoz joga van, hogy a husz év előtt jogtalanul elvett gyarmatait visszakapja. Joga van ahhoz is, — mondotta Hitler kancellár, — hogy a német lakta Danzigt Németország visszakapja és autótutat építhessen a kikötővárosig.

Roosevelt békeszövegére válaszolva kije-

lentette, hogy kérdést intézett mindazoknak az államoknak a kormányaihoz, amelyeket az Egyesült Államok elnöke felsorolt s azt állította róluk, hogy Németország meg akarja támadni őket, a kérdéses államok egyöntetűen azt válaszolták, hogy nem érzik fenyegetettnek magukat s barátságban élnek Németországgal. Ha ez így áll, — mondotta Hitler kancellár, — mit szólna Roosevelt ahhoz, ha én, a német birodalom vezetője beleavatkoznék az amerikai államok ügyébe. Én a magam részéről ildomtalannak találnám a beavatkozást. Roosevelt kijelentette, hogy valamennyi nemzetközi kérdést tárgyalások útján meg lehetne oldani. Ebben elvben hinni kell, — mondotta Hitler kancellár — a tárgyalásoknál azonban mindenesetre azt kellene elérni, hogy minden népet egyformán részesítsenek a világ javiban s nem volna szabad csak egyes népeket részesíteni gyarmat-birtokokban. A múltban a nagyhatalmak a békekonferenciákon a világháboruban legyőzött népeket nem tárgyalóasztalhoz, hanem a győztesek bírósága elé vitték. Hitler kancellár a békeszerződésekkel kapcsolatosan már a beszéde elején az alábbiakat mondotta: „Közel tizenötmillió ember önrendelkezési jogát sértették meg és pedig nem a győztes katonák, hanem az örült politikusok. Kiemelték őket önkényesen régi közösségükből és új államközösségbe szervezték be őket

anélkül, hogy figyelembe vették volna vérségi kapcsolataikat, eredetüket, az észszerűséget, vagy a gazdasági együttélés feltételeit. A következmények borzalmasak voltak. A tudatlannak egy csoportja szétrombolta a rendet egy olyan térben, amely négyzetkilométerenként közel száznegyven ember létezését biztosította és amelyben a rend közel kétezer éves történelmi fejlődés után alakult meg.“

Ilyen előzmények után, — fejtegette tovább Hitler kancellár, — Németország képviselői sohasem mennek el többé olyan értekezletre, ahol a bíróság szerepét akarják játszani. A német nép teljes jogokat követel gazdasági életének szabadsága tekintetében s ragaszkodik ahhoz, hogy visszaadják neki az elvett gyarmatokat. Kijelentette, hogy nem zárkozik el a leszerelés kérdése elől, csak az az óhajítása, hogy Roosevelt előbb ne Németországhoz forduljon, amely a múltban már egyszer leszerelt, hanem a többi hatalmakhoz.

Hitler beszéde kedvező visszhangot váltott ki az egész világsajtóban. Chamberlain angol miniszterelnök és Roosevelt rövid időm belül válaszolni fognak s nem látszik kizártnak, hogy alapos előkészítés után új békekonferencia fogja megoldani mindazokat a kérdéseket, amelyek a múltban a háborús feszültségnek az igazi okai voltak.

. Külföld .

Mi hír Szlovákiában? A cseh-szlovák állam felbomlása után önállóvá lett Szlovákia nagy nehézségekkel küzd. Hír szerint teljesen Németországra fogja bízni gazdasági életének irányítását és bele illeszkedik abba a keretbe, amelyet a német gazdasági érdekek parancsolnak. Sok baja van a szlovák kormánynak a Hlinka-gárdistákkal. Ezek közé a gárdisták közé olyanok kerültek be, akik felforgató tevékenységet fejtenek ki. A magyar-szlovák összeütközéseket is jórészt a Hlinka-gárdisták kezdeményez-

ték. Ezért a gárda főparancsnoka szigorú utasításokat kapott a Hlinka-gárdisták megfékezésére. Nagy nehézséget okoznak a szlovák kormánynak a zsidó közhivatalnokok. Csehországban ugyanis nagyon sok zsidó közhivatalnok volt alkalmazásban. A német befolyás hatására a zsidókat ki fogják zárni a szlovák közhivatalokból.

„A német gyarmati követelések elévülhetetlenek!“ A németországi Teplicben nagyarányú gyarmati tüntetést rendeztek. A tüntetés alkalmával Henlein Komrád kijelentette, hogy a német gyarmati követelések a német nép elévülhet-

len jogainak részét képezik. Henlein beszédében kifejtette, hogy Németországnak nagyon sok ipari üzeme teljesen meg van bénulva, mert nyersanyagait a gyarmatok kellene, hogy szolgáltatassák.

A volt spanyol király visszakapta spanyolországi vagyonát. A spanyol nemzeti kormány rendeletileg visszaadta XIII. Alfonz volt spanyol királynak a köztársasági kormány által elkobzott vagyonát.

Pilsenben merényleteket követtek el német katonák ellen. Pilsenben több német katonát maró-folyadékkal öntöttek le. A hatóságok sok zsidót és kommunistát fogtak el.

Feloszlatják a magyar képviselőházat. Hír szerint a magyar képviselőházat rövidesen feloszlatják. A feloszlatással egyidejűleg ki fogják tüzni az új választások időpontját.

Anglia nem segíti meg Oroszországot Japán ellen. A nyugati hatalmaknak Oroszországgal folytatott tárgyalásaival kapcsolatban érdekes hír szivárgott ki. A tárgyalások állítólag azért akadtak volna meg, mert a Szovjet azt kívánta, hogy a nyugati hatalmaknak nyújtandó segítség ellenében Anglia haditengerészete segítse meg a Szovjetet Japán ellen. Anglia azonban ezt a feltételt nem tudta teljesíteni. Ezzel hozzák kapcsolatba, hogy az Északamerikai Egyesült Államok hadihajó-rajja kivonult a Csendes Óceánra.

Olaszország biztosította kőolajjal való ellátását. Olaszország és Mexikó között megegyezés jött létre, amelynek értelmében Mexikó Olaszországnak nagymennyiségű kőolajat fog szállítani. Az egyezmény által Olaszországnak egész petróleum, benzin és olajszükséglete biztosítva van.

Ujabb bombarobbanások Angliában. Liverpoolban több helyen bombarobbanások történtek. A robbanásokat ir forradalmárok készítették elő.

Külpolitikusok uton. A jugoszláv külügyminiszter, Csáky magyar külügyminiszter és Teleski miniszterelnök Berlinbe

jártak. Hír szerint Csáky magyar külügyminiszter rövidesen Belgrádba utazik és ott fogja aláírni a magyar—jugoszláv megemeltámadási és baráti szerződést. De Monsie francia miniszter Lengyelországba utazott és ott fontos tárgyalásokat folytatott. A szovjet helyettes külügyi népbiztosa, Potemkin szintén nagyobb körutat tett. Szófiában és a török fővárosban folytatott tárgyalásokat.

A lengyel kormány visszautasította a német követeléseket? Angol híradás szerint a lengyel kormány rövidesen nyilatkozatot ad ki, amelyben Németországnak Danzigra vonatkozó követeléseivel szemben tiltakozását jelenti be. Az angol hírforrás szerint Lengyelország elhatározását hivatalosan már közölték Németországgal.

Megerősítik a kommunista-ellenes egyezményt. A tengely hatalmak elhatározták, hogy a kommunista-ellenes egyezményt megerősítik és még jobban építik. Ezzel kapcsolatban a tengelyhatalmakkal barátságos államok között fontos kereskedelmi szerződések kötésére fog sor kerülni.

Anglia elismerte Albániának Olaszországba való bekebelezését. Hír szerint az új római angol követ megbízó levelét úgy fogják megszövegezni, hogy az Anglia részéről Albánia Olaszországba való bekebelezésének elismerését is fogja jelenteni.

Benes körutja. A német újságok nagy megütközéssel írják Benes, volt csehszlovák köztársasági elnök amerikai működéséről. Benes repülőgépen járja be Amerika nagyobb városait, előadásokat tart és előadásában Németország ellen izgat. Benes minden előadásában hirdeti, hogy rövidesen új világháború kezdődik.

Kínai győzelem. A kínai hadsereg a japán frontot több helyen áttörte. A kínai haderő fontos védelmi pontokat foglalt el.

Ujból fellángolt Palesztinában az arabok forradalma. Palesztina nagyon sok vidékén az arab lázadók véres cselekedeteket követtek el. Az arabok forrongásának nagyon sok halálos áldozata van. A palesztinai arabok forradalmi bizottsága kiáltványt adott ki és abban hangoztatja, hogy a palesztinai arabok forradalma tovább tart.

Fontos katonai megbeszéléseket tartottak Berlinben. A német fővárosban német, olasz, spanyol katonai megbeszélést tartottak. A megbeszélésen hír szerint 16 olasz és 8 spanyol tábornok vett részt.

Abesszinia elfoglalásának évfordulója. Abesszinia elfoglalásának harmadik évfordulója alkalmával Rómában katonai diszszemlélt és nagy katonai felvonulást rendeznek.

Minden magyar jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni.

Elnököt választott a Romániai Magyar Dalosszövetség.

A Romániai Magyar Dalosszövetség, százhatvanhat dalosegylet kiküldöttjeinek részvételével tartotta meg Kolozsváron évi rendes közgyűlését. A felemelő keretek között és lelkes hangulatban lefolyt gyűlést *Inczédy-Joksmán* Ödön, a Dalosszövetség elnöke, nyitotta meg. Emelkedett szellemű megnyitó beszédéből a következő részt emeljük ki:

— Mi dalosok nemcsak időtöltésből énekelünk. Minket hevit és éltet az a meggyőződés, hogy magasztos hivatásunk van. Így ez a testvéri találkozó az adott körülmények között időszerűbb, mint bármikor.

Majd így folytatta beszédét:

— Örömmel kell megállapítanom, hogy tizenhétéves dalos működésünknek igen kedves és örvendetes eredményei vannak. Ez az, hogy nemcsak a nagyközönség közönyét törtük meg, amellyel hosszú időn át viselkedett a karénnel szemben, hanem sikerült a dal szeretetét és szépségét az ifjúság, jelesen a főiskolai ifjúság szívében is fölkelteni.

Beszédét a következő szavakkal fejezte be:

— Most megnyugodva állapíthatjuk meg, hogy az utánpótlás a városi rétegekben is megtörtént és, ha minket az élet rendje és a Gondviselés akarata elszólít a tevékenység területéről, az általunk elvetett mag terebélyes fává való növekedését biztosítottnak látom.

Nagyon érdekes eseménye volt a gyűlésnek Dr. Gál Miklós, volt magyarpárti képviselő, felszólalása. Gál Miklós a következő kérdést intézte az elnökséghez:

— Miképpen magyarázható a hírlapok azon

közleménye, mely szerint az elnököt Bánffy Miklós gróf, mint a Magyar Népközösség elnöke, felkérte a Dalosszövetség további vezetésére ideiglenes jelleggel. A magyar dalosok széles körében ugyanis aggodalmat keltett az a hír, mely a szövetségnek, mint jogi személyiségnek, önkormányzatával sem egyeztethető össze.

Inczédy-Joksmán Ödön dr. elnök azonnal válaszolt és megnyugtatta a felszólalót, valamint a dalosokat. Igaz, hogy Bánffy gróf felkérte őt a Dalosszövetség vezetésére a Magyar Népközösség keretében, mit annál könnyebben megígérhetett, mert erre 16 éve van megbízatása a magyar dalosok részéről. A Dalosszövetségnek alapszabályaiban és a jogi személyiségekről szóló törvényben biztosított önkormányzata azonban nem szenved csorbát, mert megbízatást ezután is csak a dalosoktól fogad el, amely addig tart, amíg a dalosok őt bizalmukkal megajándékozzák.

A közgyűlés *Inczédy* elnök kijelentését nagy meglepéssel fogadta.

A tisztújításokat *Hadházy* Sándor korelnök vezette le. Az Országos Dalosszövetség elnökévé egyhangú lelkesedéssel ismét dr. *Inczédy-Joksmán* Ödönt, főtitkárává *Tárca* Bertalant és országos karnaggyá dr. *Willer* Józsefet választották meg. Az országos főkarnagyi tisztségről lemondott *Gokler* Antalt a közgyűlés tiszteletbeli főkarnaggyá választotta.

A mindvégig felemelő külsőségek között lefolyt közgyűlés bizonyosságot szolgáltatott amellett, hogy az Országos Magyar Dalosszövetség a romániai kisebbségi magyarságnak fenntartó és alkotó munkát végző szerve.

• Hírek •

Jobban föl kell használnunk az időt! Az erdélyi magyar közvélemény nagy érdeklődéssel figyeli a Nemzeti Ujjászületés Frontjának megnyilatkozásait. Várja ama tervek megvalósítását, amelyek a magyar alosztály s ennek keretében a népközösség megalakulásakor fölvetődtek. Hovatovább némi aggodalom is megnyilvánul abban

a tekintetben, hogy az eredmények lassu jelentkezésének nincs-e komolyabb oka? A magyar tanácsosok egyikének legutóbb tett nyilatkozata megnyugtatóul szolgálhat az aggodalmaskodóknak. A nyilatkozat szerint a magyar Népközösség január 17-én alakult meg s így mindössze 3 hónap mult el azóta, ez pedig tartós népi szervezet megalapozásánál szinte figyelembe sem vehető idő. A mi véleményünk nem egyezik

teljesen ennek a nyilatkozatnak a tartalmával, mert úgy gondoljuk, hogy három hónap alatt a terepszemlét be lehetett volna fejezni és a gyakorlati munkát meg lehetett volna indítani. De megnyugvást találunk abban, hogy a gyakorlati munka várva várt eredményei elé nem a kormányzat gördített akadályokat. Amennyiben ugyanis a magyar vezetőség felfogása, elbírálása lassítja meg a dolgok menetét, ezen kissé több serénységgel a

magunk körén belül segíteni tudunk.

Megünnepezték I. Károly király születésének évfordulóját. A román nemzet nagy királyának. I. Károlynak százéves születési évfordulóját sorozatos ünnepségek keretében ülte meg az ország népe. Mindenütt istentiszteleteket és emlékünnepélyeket rendeztek. A Curtea de Argesben megtartott emlékünnepélyen résztvevett Öfelsége II. Károly király, továbbá Mihály nagyvajda, a kormány tagjai és számos tábornok. Az emlékünnepségek szónokai hangsúlyozták, hogy a boldog emlékeztű I. Károly királynak milyen nagy érdemei vannak Románia megerősítése és felvirágoztatása terén.

A tanítók és tanárok vallási kérdésekben nem befolyásolhatják növendékeiket. A nemzetnevelésügyi minisztérium értesítést kapott arról, hogy egyes tanítók és tanárok tanítványaik lelkiismeretét vallási kérdésekben befolyásolják. A miniszter ezzel kapcsolatban elrendelte, hogy a tanítók és tanárok vallási kérdésekben nem szabad, hogy befolyásolják tanítványaik lelkiismeretét.

Ima a békéért. XII. Pius pápa elrendelte, hogy a világ összes katolikus templomaiban nyilvános imádságot mondjanak a béke fennmaradásáért.

Nőszövetségek, iskolák figyelmébe! Anyák napjára, vízgárára, karácsonyra és bármi más alkalomra parádés díszes előadások rendezésére bevált színárab T. Ferenczy László Marcella: Zizi c. 3 felvonásos énekes, táncos meseoperettje. Gépel szövegkönyv ára 170 lej. Megrendelhető a Minerva R. T. keresztül is, vagy az Új Cimborák kiadóhivatalánál Str. Baron L. Pop No. 5.

Román gazdasági bizottság utazik Németországba. A kormány gazdasági bizottsága Calinescu miniszterelnök elnöklétével ülést tartott. Az ülésen elhatározták, hogy a nemzetgazdasági minisztérium államtitkárának, Mariannak vezetésével gazdasági bizottság utazik Németországba.

Szigoruan ellenőrzik a külföldre küldött leveleket. A posta vezérigazgatósága rendeletei adott ki, amelyben elrendeli, hogy a postai alkalmazottak fokozottabb mértékben ellenőrzik a külföldre címzett egyszerű és ajánlott leveleket. Ha, a levelekben pénzt vagy értékeket találhatnak, amelyek csak a Banca Nationala engedélyével vihetők ki, a talált értékeket el kell kobozni.

Kifüggesztik a vasúti jegyek árszabályzatát. A vasut igazgatósága elrendelte, hogy minden állomáson függesszék ki az összes romániai vasúti állomásokra szóló jegyek árait. A táblázatban fel kell tüntetni a jegyek árát, továbbá a különböző címen fizetendő pótdíjak összegét is.

Életveszedelemben forgott az Egyesült Államok elnöke. Az Egyesült Államok elnökét Roosevelt csaknem autószerencsétlenség érte. Egy sebesen rohanó gépkocsi szinte összeütött az elnök kocsijával. A soffőr lélekjelenléte elhárította a veszedelmet.

Az angol trónörökös nő születésnapja. Erzsébet angol király kisasszony, az angol birodalom trónjának örököse, most lett 13 éves. Az angol trónörökös nő születésnapja alkalmával a királyi palotában nagy ünnepségek voltak.

Megérkezett az angol gazdasági bizottság Romániába. A román—angol gazdasági tárgyalások lefolytatására kiküldött angol bizottság megérkezett Bucurestibe. Gazdasági körökben megállapítják, hogy hasonló jelentőségű angol gazdasági küldöttség még nem látogatta meg Romániát. Az angol bizottság új kereskedelmi kapcsolatok létesítésén kívül új nagy román iparvállalatok létesítéséről is tárgyalni fog. Főképpen vegyi-ipari üzemekről van szó.

Gyermekszerencsétlenség. László József, gyergyóremetei gazdálkodó feleségével eltávozott hazulról és Károly nevű kisfiára zárta az ajtót. A gyermek az égő tűzhelynél játszadozni kezdett. Ruhája meggyult és súlyos égési sebei következtében borzalmas kínok között meghalt.

Megnyílt a világ első „szellem kórháza“. Rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikkben számol be Tolnai Világlapja egy londoni angol hölgy fantasztikus intézményéről, a világ első „szellem kórházáról“, ahol a spirítizmus és delezesség segítségével próbálják meggyógyítani a betegeket.

Különajánlat!

Szállítunk:

120 Lejért 10 bokorrózsát
200 Lejért 20 bokorrózsát

a legmodernebb fajokban, az összeg előzetes beküldése vagy utánvét ellenében, csomagolva, díjmentesen az ország bármely postahivatalához.

Ambrosi, Fischer & Co. Alud, Jud. Alba.

(Röszök országában május 6-án ült a trón.)

TUDOMÁSUL. Kényszerűségből ezuton hozom az olvasóközönség tudomására, hogy a Székely Közélet szerkesztésében f. év április 19 óta nem veszek részt. Székelyudvarhely, 1939. április 27. Hinléder Fels Ákos.

Felemelték a hadmentességi illetéket. Az április 1-én életbe lépett törvény értelmében mind azok, akik valamilyen címen a katonai szolgálat alól fel vannak mentve, vagy nem tettek eleget bevonulási kötelezettségüknek, 41, illetve 50 éves korukig hadmentességi adót kell, hogy fizessenek. Az állandó összeg évi 800 lejből, ezenkívül a felmentett vagyoni viszonyainak megfelelően emelkedő összegből áll. Három évig a földműveseknél a járulékos összeg adójuknak 5. százaléka. Másfoglalkozású hadmentesek az első 3 évben saját és szüleiknek állami adói után 10. százalékos póttösszeget kell, hogy fizessenek. Az első három év letelte után a hadkötelesek a fenti póttösszegeknek csak felét fizetik. Tanulmányi halasztások esetében a belföldi egyetemen tanuló diákok 2000, a külföldön tanuló diákok pedig 8000 lej évi hadmentességi adót fizet.

Hogyan lehet az állampolgárságot elnyerni? Ismeretes, hogy 1924-ben, az állampolgársági névjegyzékek összeállításánál tévedésből nagyon sok magyar ember maradt ki. Ebből kifolyólag viszont, kellemetlen ségek egész sorozata származott. A magyarság vezetői már többször kérték a kormányt, hogy ezt a jogos kívánságot teljesítsék, hiszen az őslakó magyarságot, mely évszázadok óta él ezen a földön, nem lehet kizárni az állampolgárok sorából. A kérés természetesen csak azokra vonatkozott, akik 1918. december 1-én Erdély valamelyik községében, vagy városában illetékességgel bírtak. Ezzel az ügyel kapcsolatban a belügyminiszter 7247. sz. alatt rendeletet adott ki, amit Kolozsvár város polgármesteri hivatala tett közzé. Valószínűleg tartjuk, hogy ez az intézkedés eljutott az összes községekhez is, épen ezért az alábbiakban közöljük teljes tartalmát: Mindazokat a Kolozsvár területén tartózkodókat, akik az 1924. évi állampolgárságok igazolásáról és elvesztéséről szóló törvény 56-ik és 2-ik cikkelyének 1., 2., 3. és 4-ik pontjai szerint kimaradtak az állampolgársági jegyzékből valamilyen okból, felhívjuk, hogy sürgősen jelentkezzenek a városháza 20. számú termében a következő igazoló iratokkal együtt: 1. születési bizonyítvány; 2. annak igazolása,

hogy 1918. december 1-én a mai Romániához tartozó terület valamelyik községében lakott; 3. igazolását annak, hogy katonai kötelezettségének eleget tett; 4. igazolását annak, hogy nem repatriált és más állampolgárságot nem szerzett meg; 5. igazolását annak, mióta lakik Kolozsváron. Felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy ne hanyagolják el ezt az összeírást, amely módot ad arra, hogy kivételesen igazolják jogukat a román állampolgárságra. A jelentkezés utolsó határideje 1939. május 15. Az érdekeltek magyarközlönynek azt tanácsoljuk, hogy nézzenek utána a dolognak, s az állampolgárság elnyerésére vonatkozó kérvényeiket az említett iratokkal együtt adják be a körjegyzőségekhez, vagy az általuk megjelölt helyekre. A kérvény iktatási számát és pontos napját fel kell jegyezni, hogy amennyiben szükség lenne rá bármikor elő tudják mutatni.

Rövid hírek

Megszóltak a rádiók! A hatóságilag lepecsételt rádiókat felsőbb intézkedésre felszabadították.

Égő autóban veszték az utasok. Kertovitzban egy villamos kocsis autóval ütközött össze. Az autó meggyult és négy utasa elégett.

Feketehimlő Tuniszbán. Tuniszbán fellépett a fekete himlő. A Tuniszból érkező utasokat Románia vesztégrár alá helyezi.

Megülte a szesz a kisfiút. Csuzmanovics Sándor, lugosi lakos kisfia egy félliter pálinkát ivott meg. Nagy kínok között meghalt.

Farkasok pusztítják a juhokat Oravica vidékén. Rakita község közelében egy juhnyájat farkasok támadtak meg. A farkasok 8 juhot téptek szét.

Sulyos kórházi szerencsétlenség Finnországban. A finnországi Vilpuri város kórházában sulyos szerencsétlenség történt. A kórház orvosa orvososság helyett 19 betegbe szublimátoldatot fecskendezett be. Több beteg meghalt.

Egy magyar színésznő Afrikában. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a Dél-Íbáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

Már csak május 8-ig tart a Budapesti Nemzetközi Vásár

500 kiállító, 9 külföldi állam részvételével. — Saját rádióleadó állomás. — Divatszínház. — Számos ipari és közüzemi külön csoport.

50% utazási kedvezmény.

Érvényes: Magyarországon Budapestre április 18-tól május 8-ig, vissza április 28-tól május 18-ig. A 37 külföldi államban érvényes vasúti és egyéb menetdíjkedvezmények részleteit a vásárigazolvány ismerteti.

Érvényes utlevél és vásárigazolvány felmutatása ellenében vízmentes határátlépés április 18-tól május 8-ig.

A vásárvizum május 18-ig jogosít bárkit magyarországi tartózkodásra. **Vásárigazolvány** egyenként 120 lejért kapható a „Románia” utazási iroda és a **Wagens Lits-Cook** iroda összes fiókjainál.

Rajzás idején.

Amint a gyümölcsfák virágzásával a méhek jelentősebb friss mézhez jutnak, fiasításuk is rohamos fejlődésnek indul s rövid idő múlva annyira megsaporodnak, hogy a hátsó kereteket is ellepik. Itt az ideje tehát a fészkek kibővítésének, amit úgy hajtunk végre, hogy a fészket kibontjuk, kiszedve a kereteket egészen addig, míg fiasításos lépet találunk. A fias keretek mellé egy szép, világos színű és hibátlan dolgozósejtes keretet helyezünk s a kiszedett kereteket ugyanabban a sorrendben, ahogy kiszedtük, visszarakjuk. Az olyan kaptáraknál, — mint az országos is — melyeknél a költőtér, igen helytelenül, két sorra van osztva, természetesen két üres keretet helyezünk bővítés céljából egymás fölé. A fiasítás közé lépet tenni sohasem szabad, mindig csak mellé, mert azzal a fészket kétfelé választjuk. A beadásra szánt lépet mézes vízzel permetezzük meg. A fészkek bővítést jól összeköthetjük a serkentő-étetéssel, amikor lefödelezt és langyos vízzel megpermetezett mézes keretet adunk be az üres lép után. A méhek a fölbontott sejtekből a mézet kiszívják és a fiasítás fölé félkör alakban raktározzák el. Az így kiüresedett lép mellé tesszük következő alkalommal a lefödelezt keretet, melyet a főhordás beálltáig folytatunk. Kasos családoknál a serkentő etetést pergetett mézzel végezzük, melyet hosszunyaku, literes üvegben adunk a kas tetején erre a célra készített nyíláson. Az üveget vászonnal kötjük be, hogy azok a méhek kiszívhassák a mézet. A mézet vízzel vegyítjük föl, oly módon, hogy az első 2 hétben $\frac{3}{4}$ kg. mézhez $\frac{1}{4}$ l. vizet, a második két hétben $\frac{1}{2}$ kg. mézhez $\frac{1}{2}$ l. vizet s azután $\frac{1}{4}$ kg. mézhez $\frac{3}{4}$ l. vizet és így folytatjuk az akác virágzásáig.

Ha méheinket a leirt módon gondozzuk, a főhordás beálltával mindjárt föllép a rajzási őszlön, amit a termelő családoknál egy keret állandó építtetésével, a gyengébb családokkal való helycserével és a méz kipergetésével fékezünk meg. Kedvező időjárás esetén május vége felé

megindul a rajzás, mely a méhésznek legnagyobb örömei közé tartozik.

A dolgozóméhek egy része, mivel a lakásban már nem fér, kihuzódik és fűrtalokban csüng a röpdeszkán.

Mikor az anyabölcsőkben lévő álcák már kifejlődtek és a méhek azokat lefedik, az öreg anya nyugtalankodni kezd, petézését csökkenti, ide-oda jár a lakásban, vetélytársnőihez szeretne közel férkőzni, hogy azokat elpusztítsa, de a méhek nem engedik az anyabölcsők közelébe. Nyugtalansága folyton nő, mellyel a családot is fölizgatja s így a méhek két pártra szakadnak, majd egy szép yerőfényes napon az öreg anya a hozzá pártolt méhekkel kirepül, hogy új családot alapítson. A méhek kirepülés előtt teleszivják magukat mézzel s ezzel 3—4 napra biztosítják életmüket. A lakás előtt röpködő rajhoz csatlakoznak a mezőről hazatérő munkások is s miután az öreg anyához pártolt méhek mind kijöttek, leszállnak egy már előre kiszemelt helyre. Az első rajt kilenc nap múlva követi a második s azt harmadnapra a harmadik. A második és harmadik raj több fiatal anyával jön ki s gyakran előfordul, hogy pártokra szakadva, két-három fűrtben száll meg.

Megtörténik, hogy az előregedett anya repülés közben leesik a földre s az anyáját vesztett raj visszamegy a kasba. A visszaszállott raj kedvező idő esetén a kilencedik napon fiatal anyákkal jön ismét ki. Tartós, jó méhlegelő mellett kiépíti és annyira megerősödik, hogy ő is megrajzik. Ezt unokarajnak nevezzük.

A raj, miután a lakásból kijön, pihenés céljából a közelben letelepszik, majd pedig előőrsoket, szálláskeresőket küld ki és azok visszatértevel fölkerekedik s nyilegyenesen repül a kiválasztott hely felé. E pihenőt használja föl a méhész a raj befogására, mely célra rajfogó kosarat használunk. A befogás módja a raj elhelyezkedése szerint változik. Ha faágra szállt, a kas

alája tartva, belezökentjük, ha pedig vastag lőrzsre, kerítés oldalára stb. szállt, egy tollal alulról fölfelé haladva, szedjük bele a kosárba. Földreszállt rajra a kast ráborítjuk s abba szépen fölhúzódnak. Befogás előtt a rajt vízzel permetezzük meg, hogy ezzel lecsendesítsük. Ha a méhek a kasba már behuzódtak, azt azonnal végleges helyére állítjuk. A rajok elhelyezésére szánt kaptárakat műlépkezdéssel vagy műléppel ellátott keretekkel szereljük fel. Ha tehetjük, adjunk a rajnak a belakolás alkalmával egy fias keretet, hogy ezzel szökési szándékától visszatartsuk.

Tömeges rajzás esetén megtörténik, hogy több raj összeáll egy csomóba. Ezeket, ha szét akarjuk választani, vigyük sötét pincébe és öntsük az egészet egy kádba, oldalához helyezzünk kereken a rajok száma szerint leveles ágakat s egy lepedővel takarjuk le. Estére, esetleg reggelre a rajokat az ágakon megoszolva találjuk. Az összeszállt rajok csak abban az esetben verekednek, ha előraj utórajjal egyesült. Hogy ezt megakadályozzuk, permetezzük meg mézes vízzel és reggelig vigyük sötét pincébe.

A gyenge rajokból kettőt-hármat egyesítünk, hogy így teletöképpé tegyük. Tudni kell azonban, hogy előrajt csak előrajjal, utórajt pedig utórajjal lehet egyesíteni, különben a méhek egymást ölik le s legtöbb esetben a harcnak anyáik is áldozatul esnek. A mézgyűjtésre kijelölt családoknak fiatal, 1—2 éves anyjuk legyen, mert az ilyen anyával bíró családok nem készülnek rajozni s minden idejüket a mézgyűjtésre fordítják.

A raj befogás után mindjárt munkához kezd. A viaszt, melyből a lépet építik, a dolgozók saját testükből izzadják ki, mint pók a hálóját. E munkához sok mézre és jó melegre van szüksége a rajnak. Kedvező időjárás és bőhordás mellett gyorsan megy a munka, de ha az idő hűvösre fordul és a méhek nem járhatnak ki, vagy a hordás szünetel, az építőmunka is megszakad. Ilyenkor adjunk a rajnak pár keret mézet, hogy a család ne éhezzen, mert ha építését egyszer félbeszakította, többé már nem képes azt oly erővel folytatni. Kasba helyezett rajt üvegből is eltethetünk. A befogott rajt meleg burkolattal látjuk el és bő mézgyűjtés esetén egy hétig nem zavarjuk munkájában. Hét-nyolc nap elteltével a rajt megvizsgáljuk és ha valamiben hiányt tapasztalunk, azt pótoljuk.

Benczédü Márton.

Uj gazdák szava.

Gazdasági iskoláinkhoz méltán fűzzük azt a reménységet, hogy ifju gazdanemzedékünk tudását a mai kor színvonalára emelik. Reménységünkben evről-évrre megerősítenek azok a hírek, amelyek a növendékek szép előmeneteléről szólnak. Az alábbi cikk is beszédes bizonyítéka a gazdasági iskolák eredményes munkájának. A cikk voltaképpen egy növendék iskolai írásbeli dolgozata, amely nemcsak írójának tudására vet élénk világot, de tartalma révén is érdekes a közreadásra.

Milyen hibákat követnek el a gazdák a kalászos gabonák termelésénél?

Miután elvetjük a gabonaszemeket, legelsőben következik a *csirázás*. A csirázáshoz kellő meleg és nedvesség szükséges, mert ezek közül akármelyik is hiányozzék, a gabonaszem nem tud csirázni.

Csirázás után következik a *bokrosodás*. A bokrosodás annál nagyobb, minél gazdagabb a talaj tápanyagokban, különösen nitrogénben és van kellő csapadék a tápanyagok feldolgozásához.

Most újabban a gazdák arra törekednek, hogy minél kevesebbet bokrosodjék a gabona. Ezt sűrűbb vetéssel érik el. Tudniillik, ha a gabonának nem kell időt vesztegetnie a bokrosodásra, akkor hamarabb érik és így a rozsda nem tud kért tenni benne. Míg a többi gabonane-müeknél a bokrosodás hasznos, addig a kukoricánál káros.

Bokrosodás után következik a *szárbaindulás*. Amikor a gabona szárbaindult, nem szabad megboronálni.

A szárbaindulást követi a *virágzás*. A virágzást azért szükség ismerni, mert ha ilyenkor esős idő jár, akkor a rozs ablakos, vagyis foghijjas marad.

Virágzás után következik az *érés*. Megkülönböztetünk négyféle érést és pedig: *zöld vagy tejes érést; sárga vagy viasz érést; teljes érést és túlérést*.

A búzát, a rozst, a takarmányárpát stb. viaszérésben aratjuk, kivéve a kukoricát és a sőrárpát, amelyeket teljes érésben aratunk.

A gabonatermelésnél a gazdák a következők hibákat követik el:

Elsősorban a vetésnél követnek el sok és nagy hibát. Rosszul munkált, rögös földbe vetnek, amelyet istállótrágyával trágyáznak meg. Továbbá szántás előtt a magnak felét elvetik és alászántják. A másik felét a szántás tetejére vetik és ezt boronálják. Ilyen vetésnél a mag nem tud egyszerre csirázni és kikelni, így egyenlőtlenül érik a gabona. Egyik fele már pereg, a másik fele még akkor kezd érní. Továbbá a magot nem csávázzák meg.

A vetésápolásnál is követnek el hibákat, még pedig nem használják a boronát és a hengert kellő időben. Akkor boronálnak, amikor már a gabona szárbaindult, vagy pedig ha a föld sáros és kenődik. Csak akkor boronáljunk, amikor még nincs a gabona szárbaindulva és a föld poros. Mikor használjuk a hengert? Akkor, amikor a föld tömődött. A hengert a vetésápolásnál akkor is használjuk, hogyha a vetés felfagyott, valamint akkor is, ha nagyon buja a vetés, hogy ne dőljön meg. Semmiesetre se csak szokásból, vagy azért, mert más is azt használ.

Továbbá az aratásnál is követnek el hibát. Nem kellő időben aratnak. Megvárják a teljes, vagy még a tulérést is, ilyenkor a mag pereg annyira, hogy katasztrális holdankint a magvesztés 2—3 mázsára is tehető. Azt, hogy mikor kell aratni, a gabonanövények fejlődésében ismertettem.

Természetesen még sok más hibát is követnek el a gazdák a gabonaneműek termelésénél, de mégis ezek azok, amelyek a legtöbb kárt okozzák és ezért minden gazda arra kell, hogy törekedjen, hogy lehetőleg kikerülje a felsorolt hibákat.

Csala Gyula,

a székelykereszturi gazd. iskola
II. éves növendéke.

Meglepetések fogadták az idei Budapesti Nemzetközi Vásár látogatóit.

Ha eddig vásárvárost építettek évenként a Városligetben a Nemzetközi Vásár céljaira, ezidén már tökéletesen felszerelt világvárost kellett a nemzetközi kiállítószereg és a milliós látogatóközönség érdekében elővarázsolni. Közel 1.500 versenyképes ipari cég vonult fel a vásáron, amelynek immár nemcsak utcái, utai, körutai, terei, parkjai, vendéglői, kávéházai és telefonközpontja van, hanem már — 36 méter magas karsú antenna hirdeti, — saját külön rádióadó-állomása is. Van persze külön rendőrsége, külön tűzoltósága, külön mentőszolgálat, óriási divatbemutató-színháza és több filmszínháza is, nem is szólva a sok irodai és hivatali helyiségről, amelyben az adminisztrációt bonyolítják le és a közönséget szolgálják ki.

Persze, se szeri, se száma a meglepetéseknek, az ujdonságoknak, az újításoknak. Ezek között, — hogy csak néhányat említsünk — nagy érdeklődésre tart számot az első kerékpárkiállítás, a *légoltalom* tökéletesített propagandája, a *munkásság egészség-szolgálatának* és a *gyári higiénijának eszközei*, az *irodai munkát megkönnyítő legmodernebb gépek sorozata*, a meglepően szép „*borkapuk*” és nem utolsó sorban a most népszerűsítésre váró új és olcsó „*virslitípus*”.

Zsufolva érkeznek a vonatok Budapestre, hiszen a vásár utazási és vizumkedvezményei már érvényben vannak. Az utazási és vizumkedvezményeket biztosító *vásárigazolványokat* az ország minden utazási és menetjegyirodája árusítja és ilyet bárki szerezhethet magának. Ára egyenként 3.60 svájci frank, 3 márka, 120 lei, 50 dinár, vagy 30 Kc.

Tapasztalt és tanult gazda termését háromszorozhatja.

GAZDATUDOMÁNY

A legjobb tanácsadó dr. Nagy Endre és dr. Szász Ferenc

című közel 700 oldalas, számos magyarázó képpel díszített, teljes gazdasági szakkönyve. A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal együtt csak 80 lej, a bolti ár egyébként 90 lej. A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert utánvételezéssel többé kerül.

GAZDATUDOMÁNY

igyekezzék mindeki mielőbb beszerezni a

című könyvet, mely a legjobb tanácsadó.

Megrendelhető a Magyar Nép kiadó-hivatalában Kolozsvár, Str. Baron L. Pop 5.

Jótanácsokat ad a földművelésügyi minisztérium!

A földművelésügyi minisztérium rendelete alapján a prefekturák mindenütt felszólították a gazdálkodó lakosságot, hogy termeljen takarmánynövényeket és foglalkozzék ipari növények, tehát kender, len stb. termelésével. A prefekturák felhívták a lakosság figyelmét arra is, hogy a selyemhernyó tenyésztése nagyon jövedelmező foglalkozás. Azok a gazdák tehát, akiknek a selyemhernyó láplálására szükséges eperfalevel rendelkezésükre áll, tenyészzenek selyemhernyó!

Megjelentek a kolumbácsi legyek.

A Maros alsófolyásának vidékén, különösen Hunyad megyében, megjelentek a kolumbácsi legyek. Emlékeztet, hogy néhány esztendővel ezelőtt a kolumbácsi legyek nagy károkat okoztak a gazdáknak. Ahol tehát fellépnének, az állatokat óvatossággal kell legeltetni, hogy ne okozzon a kolumbácsi légy károkat. Az állatoknak azokat a részeit, ahol a bőr vékonyabb, továbbá a száj, orr, szem, fül melletti részeket dísznózsirral, faggyuval, vagy olajjal kell bekenni. Az olyan állatokat sem lepik el a kolumbácsi legyek, amelyeket dohány, vagy diólevéllel kenünk be. Különösen bokros és erdős területek közelébe ne hajtsuk az állatokat, mert az ártalmas legycsék rajai előszeretettel tanyáznak ilyen helyeken.

Az esőzések javították a vetések állapotán!

Április hónap utolsó hetében jótékony esők öntözték meg a tavaszi szelek által kiszáritott földeket. Az esők hatása következtében az őszi és tavaszi vetések erőteljes fejlődésnek in-

dultak. Az őszi buza szépen bokrosodik és a rozsvetések nagyon megerősödtek. A kukorica vetése mindenütt folyik és az esőzések következtében a talajt jól el lehet munkálni. Ismételten felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy amikor a kukorica kikelt, az első kapálás előtt boronával meg kell boronálni. Ez a munka egy kapálással, illetve öntözéssel ér fel.

Hogyan gondozzuk tavasszal a málnaültetvényeket?

A legtöbb kertben a málnatövek azért nem teremnek jól, mert nem részesülnek szakszerű gondozásban. Fontos dolog ugyanis, a málna ápolására vonatkozólag a következőt tudni. Az ujonnan telepített málnavesszőket 5—7 szemre visszavágjuk. Az erősebb vesszőkön több szemet, a gyengébb vesszőkön kevesebb szemet hagyunk, hogy a málnató megerősödését biztosítsuk.

A málna mindig az egyéves vesszőn hoz termést. A kitermett öreg vesszőket tehát éles ollóval többől ki kell vágni és az egyéves vesszőket, amelyek teremni fognak, 50—60 centiméter hosszúságúra kell visszavágni. Ha ilyen módon ápoljuk a málnaültetvényt, nagyon bőven fog teremni és a gyümölcsök szép nagyok lesznek.

Jó ára van a krumplinak!

A krumpli állandóan fontosabb szerephez jut a közéletmezés terén. Ezért a piaci ára is meglehetősen kedvező a gazdákra nézve. Tekintettel arra, hogy a krumpli ültetvényeket pusztító kolorádó bogár nagyon sok helyen óriási mértékben lépett fel, kilátás van arra, hogy idén ősszel a krumplinak nagyon jó ára lesz. Igyekezzünk tehát sok krumplit termelni!

Megszűntek a megyei legelőhivatalok.

A földművelésügyi miniszter rendelete folytán a községi legelők felügyelő szervei a megyei legelőhivatalok megszűntek. A legelő ügyek közvetlenül a földművelésügyi minisztérium hatáskörébe fognak tartozni.

Megtartották a vizsgákat a gazdasági iskolákban.

A gazdasági iskolákban a szociális évvégi vizsgálatokat megtartották. A vizsgákon az összes iskolák tanulói arról tettek tanubizonyosságot, hogy nagy szorgalommal folytatták tanulmányaikat és a mezőgazdálkodás terén értékes ismeretekre tettek szert.

Megjelent a Mezőgazdasági Szemle új száma.

A Mezőgazdasági Szemle új száma gazdag tartalommal jelent meg. Értékes cikkei közül kiemeljük a mumia-buzáról és a dohányról szóló cikkeket. Érdekes cikk tárgyalja a patkó feltalálásának és elterjedésének kérdését. Általános figyelemre tarthat számot az őszi barack levélfodrosodását tárgyaló értekezés. Ezenkívül több apró cikk teszi változatossá a rendkívül hasznos folyóirat tartalmát. A folyóirat megrendelhető a kiadóhivatalnál Kolozsváron, Str. Baron L. Pop 5. szám alatt. Előfizetési ára egy évre 80 lej.

Műlép hengerprésszel készítve

kilója 240 lej.

Salakmentes vassal átdolgozott 25% levonással vagy különként 35 lej ráfizetés ellenében. Csomagolás díjtalan.

Tóth István méhésze C¹, Calea Regele Carol II. Nr. 41-7.

Piac

Megállott a gabonaárak olesulása.

Husvét után a gabonaárak megolesultak és piacon a gabona iránti kereslet megszűnt. Közelebről Németország és Olaszország nagyobb mennyiségűt vásároltak Romániában és ennek következtében az árak megdrágultak. Hozzájárult az árak drágulásához az is, hogy az időjárás száraz és mind az őszi, mind a tavaszi vetések fejlődése megállott. Ez szintén hozzájárul ahhoz, hogy a gabonaárak olesulása megállott.

Megindult a Bánságból az állatkivitel.

A nemzetközi események hatására következtében a Bánságban az élő állatkivitel teljesen megakadt. Az utóbbi időben azonban nagy javulás mutatkozik. Megint megélnékült a bánsági állatpiac és megkezdődött az élő állatok külföldre való szállítása.

Felemelték a szójabab átvételi árát.

A gazdák körében általános a panasz, hogy a Szója Részvény Társaság a gazdáktól nagyon alacsony áron veszi át a szójababot. Több oldalú közbenjárásra a társaság felemelte a szójabab beváltási árát. A szójababot a társaság a jövőben, mázsánsként 600 lejért veszi át.

Megdrágult az arany.

Az arany beváltási ára eddig kilógrammonként 200 ezer lej volt. A Nemzeti Bank a kormányval egyetértőleg most újból megállapította az arany árát. Az arany árát kilónként

35 ezer lejjel felemelték, vagyis jelenleg 1 kiló aranyért a Nemzeti Bank 235 ezer lejt fizet.

Terményárak Brassóban.

Buza 440—460, rozs 350—370, sörárpa 470—490, takarmányárpa 360—380, zab 490—510, kukorica 380—400, fehérpaszuly 900—1000, lencse 800—1000, krumpli 180—280 lej mázsánsként.

Rétiszéna 140—150, préselt réti széna 170—180 lej mázsánsként.

Terményárak Dicsőszentmártonban.

Buza 385, kukorica 335, árpa 415, zab 420 lej mázsánsként.

Terményárak Kézdivásárhelyen.

Buza 450, rozs 340, árpa 460, zab 460, kukorica 440, lencse 600, krumpli 200 lej mázsánsként.

Terményárak Kolozsváron.

Buza 445, árpa 345, zab 460, kukorica 470, fehérpaszuly 1020, lóheremag 1800, lucernamag 4500 lej mázsánsként.

Rétiszéna 180, lucerna és lóhereszéna 200, szalma 90 lej mázsánsként.

Állatárak Sepsiszentgyörgyön.

Igás- és vágó-ökör 11—18 ezer lej páronként minőség szerint. Bárány darabonként 120—150 lej, malac darabonként 300—400 lej.

Miért visz a szomszéd szebb zöldséget a piacra?

Mert kis kertjét szakértelemmel műveli meg. Ma már nem elég az, hogy a magvakat elvessük a földbe és megvárjuk, amíg a répa, vagy káposzta annyira felnőjön, hogy a piacra vihessük. A piacon a háziasszonyok csak a szép zöldséget vásárolják. Igyekeznünk kell, hogy a mi zöldségünk legyen a legszebb. Ezt úgy érhetjük el, ha kertünket

Konez Lajos: Konyhakertészet

című, számos magyarázó-képpel díszített, tartalmas szakkönyve alapján műveljük meg.

A „Magyar Nép” Kiadóhivatala (Cluj, Str. Baron L. Pop 5.) 50.— Lej előzetes beküldése mellett portómentesen szállítja a könyvet.

**Ha sikert akar elérni,
hirdessen a
„MAGYAR NÉP”-ben!**

Cséplőgépek

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Rt. Budapesti

gyártmánya ismét kapható. — Szegecsett ráma, szabad szétszedhető és négyszer fordítható dobkosár, kétsoros önbeálló golyóscsapágyak, tekalemit zsírozás.

Különlegesen meghosszabbított szerkezettel

Medicago a legjobban bevált, legismertebb kalapácsos őrlőgép,

Deutz Diesel-benzin-gázmotorok,

Skoda tejszeparátorok.

Román Gépkereskedelmi és Autóforgalmi Rt.
Cluj, Calea Traian 33.

Művelődési mozgalmak.

Hős és költő.

Zrínyi Miklós.

1620 május 1-én kisfiú született a Zrínyi-család csáktornyai várában. Horvát eredetű apa és magyar édesanya gyermeke volt az újszülött Zrínyi Miklós, akit a maga korában úgy tekintettek, mint a legvitézesebb és leg-híresebb törökverő magyar hadvezért. A törökök az ő nevével ijesztgették gyerme-

keiket; a pápa, a spanyol és francia király pedig elhalmozták dicséretekkel, ajándékokkal és kitüntetésekkel.

Zrínyi Miklós író, hadvezér és államférfi volt, nagyon tehetséges és művelt ember, aki mindenképpen megérdemelte kortársai dicséretét és bámulatát. Apja már hároméves korában magával vitte a csatába, hol a kisfiú előtt csaptak össze a török és magyar harcosok. Szeme láttára vágták le a magyar vitézek az elesett törökök fejét s az akkori szokások szerint, mint győzelmi-jeleket, tűzték fel kópják hegyére. Elképzelhetjük, hogy ilyen körülmények között milyen hamar beletanult Zrínyi a csatározásba. 18 éves korában, mint kész hadvezér, már saját-maga vezette portyázó csapatait a törökök ellen. Ekkor már két vármegye főispánja volt s nem-sokára a király Horvátország kormányzójává, azaz horvát bánná nevezte ki. Zrínyi ekkor még nagy szeretettel gondolt az osztrák nemzetiségű magyar királyra. Saját költségén külön hadsereget állított ki s azt maga vezette a király segítségére, midőn azt egy nagy európai háboruban több oldalról megtámadták. A Zrínyi csapata olyan sikeresen harcolt, hogy egy alkalommal magát a királyt is megmentette az elfogatástól.

A háború vége felé azonban már kezdett kiábrándulni a német barátságból. Saját népének sorsa aggasztotta, melyet egyre sötétebbnek látott. A magyarság ebben az időben ugyanis három országban élt, háromfelé szakadva. Egyik része felett az osztrákok, másik felett a törökök uralkodtak. Az osztrák császár csak úgy melléke-

sen viselte a magyar királyi címet, de a magyarság érdekeivel nem sokat törődött s azokat mindig alárendelte a német és osztrák érdekeknek. Ha ez utóbbiak miatt békére volt szüksége, nem volt hajlandó a törököknek Magyarországból való kiűzésére, s így a törökök tovább pusztították a magyarságot.

Az egész magyarság elkésereedve nézte az osztrák uralkodó nemtörődömségét és a törökök további pusztításait. Mindenki reménykedve tekintett Zrínyi felé, aki az ország délnyugati részében saját csapatai élén állandóan háborgatta a magyar falvakat pusztító törököket. Hire-neve napról-napra növekedett, nemcsak a törökök felett aratott győzelmei miatt, hanem azért is, mert egymásután adta ki könyveit és tanulmányait. Ezekben szólott a török veszedelemről, buzdította a magyarságot további ellenállásra és minden sorából érezték az olvasók, a magyarság iránti forró szeretetét. Különösképpen növelte Zrínyi híret a „Szigeti veszedelem“ című könyve, melyben ősenek dicsőséges halálát énekelte meg.

Ezekután mindenki azt várta, hogy a legközelebbi országgyűlésen Zrínyi Miklóst fogják az ország legnagyobb hivatalába, a nádori méltóságba megválasztani. Azonban óriási megdöbbenésre nem így történt.

Zrínyi mélységes csalódással tért haza csáktornyai birtokára. Véglegesen meggyőződött arról, hogy a német nem akar jót az ő népének. Arra gondolt, hogy az erdélyi fejedelem segítségével fogja az országot felszabadítani. De ez a reménysége is csakhamar semmivé lett,

Ekkor látta be Zrínyi, hogy a magyarság senkitől sem várhat segítséget. Sem a német, sem a francia, sem a többi nemzetek nem akarnak rajta segíteni. Ha tehát meg akar élni, saját-magának kell megerősödni.

Zrínyi ezt a gondolkozását gyakorlatilag is próbálta megvalósítani. Saját csapataival újabb és újabb győzelmeket aratott a törökök felett. Bebizonyította, hogy jó vezetéssel lehet sikereket elérni. De az osztrákok hirtelen békét kötöttek a törökökkel. Így a további harcnak vége volt. Mielőtt Zrínyi egy nemzeti összefogást megszervezhett volna, 1664-ben, 44 éves korában vadászaton életét vesztette.

Mulattató

SZERESSÉTEK...

*Szeressétek a földet:
földből nő az élet.
Puha pázsit, termő talaj —
föld a menedéktek.*

*Szeressétek a földet:
földből lett a testünk
s föld fogad be, ha örökre
letörtünk, leestünk.*

*Szeressétek az eget:
onnan jön az áldás:
meleg napfény, eső, szellő,
pihentető váltás.*

*Szeressétek az eget:
égből szakadt lelkünk
csak Istenhez menekülhet,
mikor itt didergünk.*

Horváth Jenő.

A róka fark.

Abban az időben, midőn Apaffy Mihály, a jámbor férfiú, s valóságos botcsinálta fejedelem, akit a török erőszakkal tett Erdély trónusára, még csak úgy félig-meddig volt azon megerősödve: teli volt a fogarasi udvar fiatal, de annál nagyralátóbb főúri ivadékokkal, kik közül még nem lehetett tudni, melyik az az igazi, ki hivatalosan van a jámbor fejedelem trónusát megerősíteni s a kétfelől is nyirbált Erdélyt a magyar uralom és közművelődés számára megtartani. Érdemes csoport ez, melyből első sorban az éleseszű és elmés Teleki Mihály s a fél Európát betutazott nagyműveltségű Bethlen Miklós váltak ki. Az élelmes Apor István, a vakmerő bátorságú Csáky László, a keménynyaku székely Béli Pál, a fejedelemnél háromszorosa gazdagabb Bánffy Dénes már alsóbbrendű tulajdonaiknál fogva váltak ki; míg az olyan emberek, mint Székely László, vagy Nalácsi István, a fejedelem gyengéit felhasználva, inkább csak bizelgésekkel igyekeztek zöld ágra jutni.

Mindezek egyébiránt szereplésre érezték magukat hivatva, mi kisebb-nagyobb joggal őket meg is illette; de legtöbb ravaszság és alkalommal élni tudás kétségkívül Teleki Mihályban

volt, kiről méltán írta meg Cserey Mihály, mint egy dicséretképpen, hogy „jó tettető ember“. Q hamar meg tudta nyerni a fejedelem rokonszenvét, mi nem is került valami nagy dologba: de nagyravágyó lelke nem volt hajlandó megbarátkozni kisebb szerepkörrel; és miután Apaffy föltötti előnyeit nagyon is jól érezte, ugyanennek gyarlóságait pedig nagyon is kiismerte; tervét nem szabta kisebbre, mint arra, hogy az udvarnál minden hatalmat magához ragadjon és a gyenge fejedelemet úgy vezesse, amint ezt az ország javára és saját előmenetelére nézve legjobbnak látta.

Mint rendkívül nagy emberismerő csakhamar belátta, hogy legkivált Bánffy Dénessel és Béli Pállal lesz dolga; annyival is inkább, mivel ez a két ur tartotta Erdélyben kezei között a főhatalmat — lévén az első a mezei hadak, a második a jelentékeny székely haderő vezére; azonkívül tekintélyes ember mind a kettő. Ezeket hát csak úgy buktathatja meg, ha a két hatalmas urat egymás ellen fordítja, mi természetesen nem egy napnak, sőt nem egy évnek eredménye: de azért minden alkalmat megragadott, midőn egyiket a másik ellen ingerelhette. Ismeretes történet, mely Bánffy megöletésével és Béli Pál száműzetésével végződött.

Sokkal könnyebben bánt el az eszes ember a kisebb hatalmasságokkal, mint például Apor Istvánnal, ki megelégedett, hogyha egyelőre a sóbányákat bérelheti, Naláczival és Székelyvel, kik egyelőre azzal is megelégedtek, hogy Apaffy udvarában, mint alsóbbrendű hivatalnok, rész vehettek a gazdag lakomákban.

Keményebb konc volt Bethlen Miklós, ki nek fölényét, mint európai műveltségű férfiúnak, el kellett ismernie; valamint azt is, hogy Erdélynek mind közgazdaságában, mind diplomáciai ügyeiben őt lehetne a legelőnyösebben használni. Ezzel szemben azt a bánásmódot követte, hogy éppen tudományosságát tette gúny tárgyává, s hogy a gúny még kelendőbb legyen, felhasználta azt az alkalmat is, hogy midőn ez Franciaországból, mint XIV. Lajos kormányának titkos küldöttje tért haza s kénytelen volt az udvarnál a francia divat csinos vállszalagokkal ékes viseletében megjelenni, mivel titkos izenetét nem halaszthatja addig, míg magyar öltözetét megcsináltatja; tetszőleg, jóakarattal elnevezte Bethlent franciának, ezen gúnynévvel igyekezve ellensúlyozni azt a népszerűséget és elismerést, mely az Erdélyben első műveltségű fia-

tal embert méltán megillette. A gúnynev rá is ragadt Bethlenre és ez okozhatta, hogy nagy ideig semmi fontosabb hivatalra nem emelték, habár midőn szükség volt rá, mindannyiszor fölhasználták.

*

Még fényesebben sikerült Telekinek egy második gúnyja, melyet a Rákóczy fogságában meghalt Zólyomi Dávid dús gazdag és szép tehetségű fia, a deli Zólyomi Miklós ellen használt.

Zólyomi Miklós igen fényes kísérettel először jelent volt meg a fogarasi országgyűlésen azon szándékkal, hogy azt a helyet, mely rangjánál és vagyonánál fogva megillette s melyet hazája javára kívánt értékesíteni, elfoglalja.

Egy hibája mindenestre volt a fiatal embernek és pedig az, hogy mint atyja, úgy ő is igen szép férfiú volt; gyakrabban is nézett a tükörbe, mint más férfi szokott és emiatt öltözködése rendszeren eltartott egy pár órát.

Ez alkalommal is elkésett, úgy, hogy javában folyt már a tanácskozás, midőn a „Szép Zólyomi“, — mint Erdélyben nevezték, „az ország pávjája“, mint Teleki szomszédainak sugdosta — hattyuprémes, arannyal áttört mentében, vont ezüst dolmányban s oly ékszerekkel és karddal, melyeknek gyémánt- és rubinkövei néhány falu értékét képviselték, megjelent a teremben.

Minden szem a deli fiú felé fordult, ki a fejedelem felé könnyedén meghajolva, büszkén ment végig a termen és a tanácshoz legközelebb eső karszéket könnyedén elfoglalva, gyémántforgós és darutollas, nyuszios süvegét maga elé dobta az asztalra.

Az idősebb tanácsurak előtt az ifjú embernek fellépése, ki alig üdvözölte őket, visszatetszést szült és a két Bethlen, Gergely és Elek, Bánffy Dénessel, ki mellettük ült, fejcsóválva sugtak össze; Bélydy Pál pedig, ki maga is nyakas és kevély főúr volt, csaknem hangosan mondá:

— Na, ez ugyan úgy lép be közénk, mintha ő volna a fejedelem és mi a vazallusai.

Teleki Mihály felhasználta ezt a hangulatot, s azonnal készen állott terve, mellyel a kevély ifjút megalázza s haladási útját elzárja.

Valami ürügy alatt elhagyta a tanácskozási termet és nemsokára visszatérve, elfoglalta Zólyomi Miklós mellett levő helyét.

Csak kevesen vették észre, hogy mentéje alatt valamit rejteget; mi nem volt egyéb, mint egy jó hosszú és lompos rókafark, melyet, midőn

Zólyomi Miklós előrehajolt, nagy ügyességgel ennek mentéje hátára tűzött föl.

A gyűlés folyama alatt nem is sokan vették azt észre; de midőn ennek vége volt és Zólyomi Miklós felállva, daliás léptekkel utat tört magának, hogy a fejedelem előtt becses személyét beajánlja: mindannyinak szemébe tűnt a vörös bársony mentén ide-oda billegő rókafark, mellyel a bemutatás után gazdája a termen végigament.

— Hohó, öcsém! Mikor voltál rókavadászaton? — kérdi gúnyos nevetéssel Bánffy Dénes, miközben a fejedelem háta mögött álló Naláczerre magát a fejedelmet is figyelmeztette, ki szintén nem tudta magát visszatartani a nevetéstől.

— Hallod-e, öcsém, — mond Bethlen Gergely, — mi is szoktunk löni néha egy-egy rókát, de nem szoktunk vele ennyire dicsekedni!

Zólyomi nem értette a dolgot és bámulva nézett az őt gúnyoló urak szemébe; sőt miután önagsága, a fejedelem ebédjére is meghívta; illendőnek tartá bemutatni magát a fejedelemasszonynak, Bornemissza Annának is, ki igen kegyesen fogadta; de midőn Zólyomi elbucszva megfordult, a nála levő főúri asszonyokkal együtt, nem tudta magát megtartóztatni a hangos nevetéstől.

Zólyomi idegesen fordult vissza és arcán meglátszott, mennyire sérti a fejedelemasszony udvarának nevetése; miért a fejedelemasszony jónak látta odakiáltani egyik apródjának:

— Eredj fiam, Szentpáli, az után a cifra után és mondd meg neki, hogy valaki rosszakaratból rókafarkot akasztott a mentéjére. Ez volt oka a mi nem illendő nevetésünknek, miről ő kegyelmét szívesen megkövetem.

Az apród már csak a kastély udvarán érte utól Zólyomit, ki szörnyülködve tudta meg a rajta elkövetett gúnyos sérelmet és letépve a rókafarkot mentéjéről, fenyegetőleg kiáltá:

— No hiszen megálljatok! Sok urat kiverék én innen még ezzel a rókafarkkall!

Szállására érve, azonnal visszaindult jóságára és kincseit magával vive, átszökött a török földre.

*

Ez a rókafark azután sok ezer aranyába került Erdélynek; mert a pasák, mihelyt pénzre volt szükségük, mindjárt azzal fenyegetőztek, hogy Zólyomit ültetik Erdély trónjára és Apaffynak fizetnie kellett, míg a pasákat kiengesztelték.

P. Szathmáry Károly.

Apróságok • Adomák

Hogyan védik Norvégiában a gyermekeket?

A lapunknak csaknem minden számában elszomorító híreket közlünk kisgyermekes szerencsétlen eseteiről. Különösen a mezei munka idején szaporodik meg az ilyen esetek száma, mert ilyenkor a szülők elvannak foglalva a külső munkával és a gyermekek vagy nem megfelelő gondozás, vagy pedig teljesen gondozás nélkül maradnak otthon. Ezzel magyarázható, hogy tavasszal és nyáron megszorodik a gyermek-szerencsétlenségek száma.

Egy Norvégiát járt utazó leírja, hogy Norvégiában a gyermekeket különösen sok veszedelem fenyegeti. A lakott helyek is sziklás vidéken vannak és vadul rohanó hegyi patakok szelik át a községeket. Amint az utazó írja, ha a kisgyermek a házból kilép, már ezerféle veszedelem fenyegeti. Norvégiában azonban mégsem gyakoriak a gyermek-szerencsétlenségek, mert különleges módon védik a gyermekeket a szerencsétlenségek ellen. Ha a gyermekek otthon maradnak és csak időnként lehet ellenőrizni, hogy mit csinálnak, célszerű hámszerszám segítségével az udvaron kipányvázák őket. Ez első pillanatra különösen hangos és sok ember előtt úgy fest, hogy nem méltó eljárás az ember fiához. Ha azonban megfontoljuk, hogy Norvégiában ez a rendszer nagyon jól bevált és tekintetbe vesszük, hogy ha a gyermek a kapun kilép, vagy már esetleg az udvaron is, hatalmas veszedelembe kerülhet, megbarátkozunk a Norvégiában általános szokással.

Huszonöt évig tartó álom.

Délfrikában történt az alábbi különös eset. Ezelőtt 25 évvel Swanepoel Anan, hatéves kislány betegség következtében elaludt. Huszonöt éven át fekült kórházban és ezalatt az idő alatt mesterségesen táplálták. A harmincegyéves nő most felébredt. A nő szellemi képessége olyan, mint egy hatéves leánykéé. Minthogy sohasem járt iskolába, teljesen úgy viselkedik, mint egy négy-ötéves kisgyermek.

Hogyan eszi meg a sas a teknősbékát?

A teknősbékát izletes és zsenge husáért emberi táplálkozásra is használják. A teknősbéka finom husát az állatok is szeretik és különösen a ragadozó madarak pusztítanak el nagyon sok teknősbékát. Rendkívül érdekes, hogy a nagy ragadozó madarak, például a kőszáli sas hogyan jut a páncélba bujt teknősbéka husához. A sas a teknősbékát hatalmas karmaival megragadja és a magasba repül zsákmányával. Amikor jó magasra felvitte a békát, sziklára, vagy köves helyre leejti. A magasból alázuhanó teknősbéka páncélja széttörik és a sas hozzá tud jutni az izletes falatokhoz. Mutatja ez, hogy az állatok is tudnak céltudatosan, előre kigondolt terv szerint cselekedni.

Gyanu.

— Önnek megtiltom a dohányzást, ivást és kuglizást! — mondja az orvos a betegnek!

— Orvos ur, — válaszolja a beteg — nem beszélt önnel a feleségem?

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

Dr. P. L. Gyergyószentmiklós.
Az egresbokrokat az amerikai lisztharmat betegség támadta meg. Sajnos, ez a betegség annyira elterjedt, hogy vidékenként teljesen megsemmisíti az egres termését. Olyan fajták nincsenek, amelyek a betegséggel szemben ellenállóak volnának. Az amerikai hegyi egrest ugyan a lisztharmat nem támadja meg, azonban aprószemű és legfeljebb házi használatra alkalmas. A betegség ellen közvetett és közvetlen módon kell védekezni. A napos és széljárta helyre ültetett egresbokrokat a lisztharmat nem támadja meg vagy nem tud azokon elhatalmasodni. Tehát az egres ültetvények létesítésénél ezt a tapasztalatot figyelembe kell venni. A védekező szerek közül a Szulfarol nevű szer főkéletesen véd az egres lisztharmatja ellen. Oldatával évente háromszor kell permetezni. Tavasszal, mielőtt a rügyek kifeszlenének, 2 százalékos, virágzás után, nyár közepén 1/2 százalékos lével permetezzük meg egresbokrainkat.

F. Z. A baromfiak kifutójának befásítására legalkalmasabb fa az aspenfa. Ez jó árnyékot nyújt a nap tüzelő sugarai ellen és gyümölcsét nagyon szeretik a baromfiak. Gyümölcse sok cukrot tartalmaz és így, mint bá-

romfi takarmány is számottevő. Az eperfát még mindig lehet ültetni, mert a legkésőbbben rügyező fák közé tartozik. Ezért megfogamzik a májusi ültetése is.

M. B. Az árpán talált kártevő nem meztelen csiga. A kártevő a vörösnnyaku árpabogárnak az álcája. A bogár álcái a tavaszi árpa és néha zabvetésekben nagy kárt okoznak, annyira, hogy a vetés teljesen megfehéredik. Ezért vetésfehérítő bogárnak is nevezik. Kártétele ellen árzenes permetezéssel védekezünk. Nemcsak a megtámadott helyet, hanem annak széleit is két-három méternyire jól meg kell permetezni, hogy a kártevő elpusztuljon. A közvetett védekezési mód a vörösnnyaku árpabogár ellen a helyes vetésforgó alkalmazásában áll. A helyes vetésforgó beállítása általában hozzájárul ahhoz, hogy a kártevők a művelési növényeken ne lépjenek fel nagy mértékben.

F. Z. Tanácsadójának teljesen igaza volt. A régi madárfészkeket a bokrokról és fákról el kell távolítani, mert a madarak legnagyobb része minden évben új fészket épít. A madár életének egyik fontos fejezete, hogy fészkek-építési ösztönének eleget tessen. A régi fészkek különben is rendszeren nagyon meg vannak rongálódva és kijavításuk nagyobb munkát jelent a madár számára, mint, hogyha teljesen új fészket készít. A régi fészkek eltávolításának más előnye is van. A madár ugyanis mindig az arra legalkalmasabb ágeszmókra rakja a fészket. Ilyen bizony kevés van a természetben. Ha tehát a régi fészket eltávolítjuk, lehetőséget nyújtunk arra, hogy a kedvező helyen új fészkek épüljen. Az elmondottak nem vonatkoznak a gólyafészkekre, mert hiszen tudjuk, hogy a gólya rendszeren visszatér régi fészkeire. Megjegyezzük, hogy az odulakó madarak természetes és mesterséges fészkeit is minden költés után ki kell takarítani.

G. J. Szójabab vetőmagot minden nagyobb magkereskedésben vásárolhat. Esetleg valamelyik birtokos társánál is szerezhethet be

vetésre alkalmas szójababot. Vetni csak akkor szabad, ha fagyveszélytől nem lehet tartani, tehát május elején. A vetőmag céljaira alkalmas szójabab nagykereskedelmi ára különként 6½—7 lej. Ettől az ártól természetesen kisebb eltérések lehetnek.

F. J. Fehérneműből a rozsdafoltot nagyon könnyen kiveheti citromsavval. A megnedvesített foltot kenje be darabos, vagy szórja be porrá tört citromsavval. Ha a folt elhalványodott, alaposan mossa át a folt helyét és környékét, hogy a citromsav ne tegyen kárt a szövetben. Móság alkalmával vigyázzon arra, hogy a fehérnemű ne kerüljön érintkezésbe rozsdás, vagy vastartalmu anyagokkal.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőikért.

Sz. K. Majlátfalva, T. A. Nagytopoly.

ELŐFIZETŐINKHEZ! *Előző számainkban tudomására adtuk előfizetőinknek, hogy megbízottaink egyes megyékben levő előfizetőinket felkeresik, hogy tőlük a hátrálékos díjakat beszedjék. Ez alkalommal azt is közöljük, hogy nemcsak a hátrálékosokat keresik fel, hanem azokat is, akik f. évre még nem fizettek, mert az igen gyenge bevételek folytán szükségünk van minden pénzre. Azon községekbe, ahova megbízottaink ez alkalommal nem mehetnek ki, postautalványon felszólítást küldünk ki, s ezen felszólítást azokhoz is kiküldjük, akik f. évre még nem fizettek. Kérjük tehát mindazokat, akikhez ilyen postautalványt küldtünk, hogy szíveskedjenek beküldeni az utalványon feltüntetett összeget, ugyszintén akiket megbízottaink felkeresnek szabályszerű nyugta ellenében fizessék ki mind hátrálékaikat, mind a folyó évi előfizetési díjat is.*

Többeknek. Lapunkhoz nagyon sokan küldenek be műkedvelői csoportokról készült fényképeket. Mi minden esetben vigyázzunk arra, hogy a neveket helyesen írjuk, fel kell azonban hívjunk olvasóink figyelmét a következőkre. A nevek felsorolása alkalmával, rendszeren roszszul olvashatóan írják le a névsort. Így sokszor csak a legnagyobb nehézség árán tudjuk kibetűzni a neveket. Ha olvasható kézírással vagy gépirással küldik be a neveket, tévedések nem fordulhatnak elő. Kérjük tehát előfizetőinket, hogy a műkedvelői képek beküldésénél legyenek figyelemmel az elmondottakra.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: E. B. Kézdiálbis 211 naptár expedálva, Sz. J. Mezőgerébenes 150, r. 1939 dec 31-ig, Mezőbajról B. M. 150 és P. J. 99, F. Gy. Torda 150, V. I. Ikafalva 150, K. Zs. Sepsiszentgyörgy 155, B. I. Temesvár 300, M. S. Erdőhegy 150, Ifj. K. J. Belényes 293, N. Z. Erdőhegy 155, T. I. Simonyifalva 155, Özv. J. D.-né Belényes 155, D. F. Világos 155, F. B. Ágya 155, D. F. Egyf. Torockó 155, r. 1938 dec 31-ig. P. M. Hosszúfalva 150, B. G. Szászváros 155, özv. B. I.-né Árpád 155, K. J. Hidvég 150, N. E. Kutyalva 150 (naptár másolszor elküldve), özv. H. L.-né Barcaufalva 150, Hitsz. Magyarpécska 155, J. E. Gyulafehérvár 155, H. J. Alsólugos 155.

Áldozócsütörtökre a legszebb ajándék

EGY SZÉP IMAKÖNYV

Evek óta nem jelent meg az erdélyi könyvpiacra népszerűbb könyv.

Földes Zoltán: Mennyei kis kert című imakönyvének. Ez a katolikus ifjúság legkedveltebb imakönyve, az összes közhasználatú imákkal, bölcséges énektárral és magyarázatos misztifrációval, szép kötésben, képekkel, 212 oldalon. Kapható a Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézetnél Cluj, Str. Baron L. Pop 5. 35.— lej. előzetes beküldése mellett. Tíz példány rendelése esetén a könyv csak 27.— lej. példányonként, s minden tíz példány után még egyet ráadásul ingyen kap a rendelő.

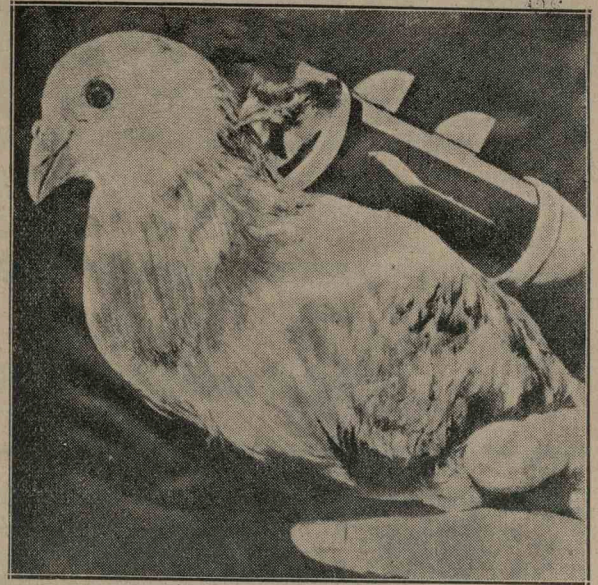
Minerva Rt. nyomdája Kolozsvár,
Serv. Cen. C. VI. A. Bun de imprimat.

Idomított állatok.

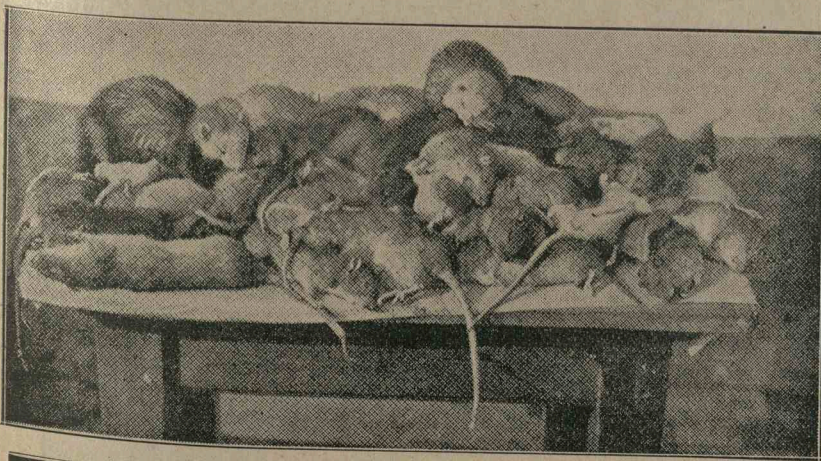
Utas-szállító postagalamb,

A postagalamb régen, amikor a közlekedés nem volt annyira kifejlődve, mint napjainkban, fontos szerepet töltött be a gyors híradás szolgálatában. A közelmúlt háborúk idején is a frontok fölött főszállítója volt a kémjelentéseknek, titkos híradásoknak. E kiváló képességei miatt ma is nagy figyelmet fordítanak a postagalambok kiképzésére. Sőt újabban kis csomagok, orvosságok, könnyebb súlyú készítmények szállítására is kiképezik a levegő kedves postásait.

Képünk is egy utas-szállító postagalambot ábrázol. Megható története van ennek a postai szolgálatnak. Amerikában, messze a fővárostól, New-Yorktól, betegesen feküdt a kórházban egy kis fiú. Nagyon vágyakozott otthon, New-Yorkban levő kedves kanári madara után. Az orvosok teljesíteni akarták a kis fiú kívánságát és postagalambot küldtek a kanári

madár elhozására. New-Yorkban a kanári madarat kis kalitkában a galamb hátára erősítették és az pontosan meg is érkezett utasával a kórházterem ablakára, ahol a kis fiú feküdt.

Patkányirtás szelidített görényekkel.

Adamovich Imre, érsekújvári lakos két görényt tanított be patkányfogásra. A görények a patkányokat vagy megölik, vagy pedig buvóhelyükről kizavarják és így a patkányok elpusztíthatók. Képünkön a szelidített görényeket mutatjuk be óriási vadászsákmányukkal.

Tanuld meg!

Hogyan lehet reszelni az üveget?

Gyakran előfordul, hogy a képrámába, vagy ablakrámába illesztendő üveg széléből keveset le akarunk reszelni, hogy beférjen a rárámába. Ha azonban különleges óvóintézkedés nélkül fogunk hozzá a reszeléshez, az üveg elpattan és ahelyett, hogy célunkat elértük volna, kárt okozunk. Van azonban egy olyan

eljárás, amelynek segítségével a reszelőt alkalmassá tehetjük arra, hogy segítségével az üvegtáblából lereszeljünk. Benzínben kámfort oldunk fel. Ebbe belemártjuk a reszelőt és ezután kezdünk hozzá az üveg reszeléséhez. Ha kissé óvatosan járunk el, a munka sikerülni fog és könnyen le tudjuk reszelni az üvegtábla szélét annyira, hogy nehézség nélkül be lehessen illeszteni a keretbe, vagy rárámába.

Messze szálltak már a varjak,
Bomlik a rügy, fű, fa sarjad.
Május fénye hull a földre:
Két kezed hát ne tedd ölbe!

Füstölés tavaszi fagyok ellen.

Az időjárás kutatók szerint májusban fagyokra számíthatunk. A gyümölcsfák dusan virágoztak és így minden fáradságot megér a gyümölcsfáknak a fagy kártétele ellen való megvédelése. A legbiztosabb mód erre a füstölés. Rakjunk tüzet a kertben, a tűzre szórjunk korhadó falombot és trágyát, hogy nagy füst keletkezzen. A füst megakadályozza a virágok és zsenge hajtások elfagyását.

Iskolában.

A tanító föládja a gyermekeknek a következő kérdést:

- Ki tud olyan dolgot megnevezni, ami száz év előtt még nem volt?
- Bicikli! — feleli Pista.
- Autó! — mondja Laci.
- Villany! — jelentkezik Imre.
- Repülőgép! — szól a negyedik.
- Rádió! — kiált az ötödik.

Egész hátul az utolsó padban ül az osztály legrosszabb tanulója. A tanító rászól:

- Hát te nem tudsz olyasmit, ami száz évvel ezelőtt még nem létezett?
- Dehogynem — feleli a fiú. — Például én sem léteztem száz év előtt.

